

Sygn. akt VI ACa 985/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Jolanta Pyżlak (spr.)

Sędziowie: SA Marcin Strobel

SO (del.) Magdalena Sajur – Kordula

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Męczkowska

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. J. i S. J. (1)

przeciwko K. S.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 28 listopada 2013 r.

sygn. akt III C 117/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w części w ten sposób, że;

a) w punkcie pierwszym – pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty z dnia 12 maja 2001 roku wydanego przez Sąd Rejonowy (...) (...)Wydział (...) w sprawie o sygn. akt XV Ng 2587/99 na rzecz syndyka masy upadłości (...) S.A. w Z. i zaopatrzonego przez ten Sąd w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 20 lipca 2011 roku w sprawie o sygn. akt XV GCo 491/11 na rzecz nowego wierzyciela K. S. - co do kwoty 30 000 zł (trzydzieści tysięcy złotych) tytułem należności głównej oraz kwoty 11 680,80 zł (jedenaście tysięcy sześćset osiemdziesiąt złotych 80/100) tytułem odsetek i oddala powództwo o pozbawienie wykonalności powyższego tytuły wykonawczego w zakresie kwoty 140 000 zł (sto czterdzieści tysięcy złotych) wraz z odsetkami;

b) w punkcie trzecim - zasądza od powodów A. J. i S. J. (1) na rzecz pozwanego K. S. kwotę 3552zł (trzy tysiące pięćset pięćdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu części kosztów procesu;

2. oddala apelację pozwanego w pozostałej części;

3. zasądza od powodów A. J. i S. J. (1) na rzecz K. S. kwotę 5925zł (pięć tysięcy dziewięćset dwadzieścia pięć złotych) tytułem zwrotu części kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI ACa 985/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 1 lutego 2012r. powodowie A. J. i S. J. (1) wnieśli o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy (...) Sąd Gospodarczy (...) Wydział (...) z dnia 14 maja 2002r. (sygn. akt XV Ng 2587/99), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem tegoż Sądu w dniu 20 lipca 2011 r. (sygn. akt XV GCo 491/11).

Pozwany K. S. wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów postępowania według spisu kosztów złożonego na ostatniej rozprawie.

Wyrokiem z dnia 28 listopada 2013r. Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. akt III C 117/12:

I. pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy – nakaz zapłaty z 12 maja 2001r. wydany przez Sąd Rejonowy (...) w sprawie XV Ng 2587/99 na rzecz Syndyka masy upadłości (...) S.A. w Z. i zaopatrzony przez tenże Sąd w klauzulę wykonalności postanowieniem z 20 lipca 2011r. w sprawie XV GCO 491/11 na rzecz nowego wierzyciela K. S. - ponad wyegzekwowaną już i przekazaną wierzycielowi (syndykowi masy upadłości (...) S.A. w Z.) kwotę 41 680,80 zł,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddalił,

III. nie obciążył powodów obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania na rzecz pozwanego.

Postanowieniem z dnia 19 grudnia 2013r. Sąd Okręgowy sprostował oczywistą niedokładność zawartą w zaskarżonym wyroku poprzez zastąpienie słów: „ponad wyegzekwowaną już i przekazaną wierzycielowi kwotę” słowami „co do wyegzekwowanej już i przekazanej wierzycielowi kwoty” (k. 601), ale Sąd Apelacyjny w wyniku zażalenia powodów uchylił to postanowienie, uznając, iż tego typu sprostowanie jest niedopuszczalne.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i ich ocenie prawnej:

Na podstawie umowy spółki cywilnej zawartej w dniu 15 listopada 1991r. na czas nieokreślony powodowie A. i S. J. (1) rozpoczęli prowadzenie działalności gospodarczej pod nazwą (...) Przedsiębiorstwo (...). Nakazem zapłaty wydanym w dniu 14 maja 2002r. w sprawie o sygn. akt XV NG 2587/99 Sąd Rejonowy (...) Sąd Gospodarczy (...) Wydział (...) nakazał pozwanym A. J. i S. J. (1), aby zapłacili solidarnie Syndykowi masy upadłości (...) S.A. w Z. kwotę 200.000,- zł z ustawowymi odsetkami od dnia 30 stycznia 1999 r. do dnia zapłaty, wraz z wynagrodzeniem adwokackim w kwocie 6.000,- zł.

Uchwałą podjętą w dniu 19 marca 2001r. A. J. i S. J. (1) postanowili jednomyślnie, że spółka cywilna istniejąca pomiędzy nimi zostanie przekształcona w spółkę jawną, oraz że działalność gospodarcza prowadzona dotychczas w formie spółki cywilnej będzie prowadzona w formie spółki jawnej pod nazwą „(...)” Spółka jawna.

Ostatecznie jednak nie dokonali przekształcenia spółki, ale umową spółki jawnej z dnia 20 marca 2011r. zawartą przez A. J. i S. J. (1) powołali nową spółkę – „(...)” Spółka jawna. Spółka ta nie powstała w drodze przekształcenia spółki cywilnej w spółkę jawną, lecz jako nowy, oddzielny podmiot, bowiem umowa spółki jawnej nie zawierała wzmianki o przekształceniu w trybie art. 26 § 4 k.s.h. Tak też – jako nową spółkę jawną (a nie spółkę powstałą w wyniku przekształcenia spółki cywilnej) spółka ta została zarejestrowana: postanowieniem z dnia 3 stycznia 2002 r. Sąd Rejonowy (...) w W., (...)Wydział (...) sygn. akt Wa XX Ns Rej. KRS (...) wpisał do Krajowego Rejestru Sądowego - Rejestru Przedsiębiorców spółkę „(...)” – spółka jawna. Pomimo to, spółka jawna otrzymała NIP i REGON te same, co działająca przedtem spółka cywilna – ta ostatnia zaś zaprzestała jakiegokolwiek działalności.

Wobec problemów finansowych spółki jawnej, wspólnicy spółki jawnej A. J. i S. J. (1) zwrócili się do właściwych jednostek Urzędu Skarbowego oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z propozycją restrukturyzacji zadłużenia.

W dniu 27 maja 2004r. Sąd Rejonowy (...) w W., (...) Wydział(...) oddalił wniosek „(...)” Spółki jawnej o uzupełnienie wpisu rejestracyjnego spółki o wpis, że zarejestrowana spółka jawna powstała z przekształcenia spółki cywilnej.

Następnie na skutek skargi na orzeczenie referendarza sądowego z dnia 27 maja 2004r., postanowieniem z dnia 7 lipca 2004r. Sąd Rejonowy (...) w W., (...) Wydział (...) sygn. akt Wa XX NsRejKRS (...), oddalił wniosek „(...)” Spółka jawna o sprostowanie wpisu rejestracyjnego wskazanej spółki jawnej.

Pismem z dnia 4 maja 2004r. S. J. (1) działający w imieniu spółki „(...)” Spółka jawna wystąpił do (...) S.A. w upadłości w Z. z prośbą o wyrażenie zgody na przejęcie wszelkich długów istniejących wobec (...) S.A. w Z. przez „(...)” Spółka jawna. Wraz z pismem (...) S.A. w Z. przesłano projekt umowy przelewu wierzytelności z dnia 4 maja 2004r. podpisany przez S. J. (1) w imieniu wspólników spółki cywilnej oraz w imieniu spółki jawnej. Do zawarcia umowy przelewu wierzytelności nie doszło.

Postanowieniem wydanym przez Sąd Rejonowy (...) (...) Wydział (...) w dniu 29 października 2004r. w sprawie o sygn. akt XVII GU 728/04, ogłoszono upadłość spółki jawnej z możliwością zawarcia układu, pozostawiając upadłemu zarząd własny nad całym majątkiem. W toku postępowania upadłościowego Syndyk masy upadłości (...) S.A. w Z. pismem z dnia 16 grudnia 2004r. sygn. akt XVII GUp 142/04 zgłosił wierzytelność na kwotę 438.055,03 zł wynikającą z nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w W. z dnia 14 maja 2002r. sygn. akt XV Ng 2587/99. W dniu 2 września 2005r. wierzyciele „(...)” Spółki jawnej zawarli układ w postępowaniu upadłościowym spółki jawnej. Układ został zatwierdzony postanowieniem Sądu Okręgowego w W. (...)Wydział (...) z dnia 4 kwietnia 2006r. Przedmiotowa wierzytelność została zredukowana do kwoty 41.680,80 zł, płatną w (...) ratach w odstępach miesięcznych.

Postanowieniem z dnia 5 października 2006r. Sąd Rejonowy (...) Wydział (...) stwierdził, w związku z uprawomocnieniem się postanowienia zatwierdzającego układ w stosunku do upadłego spółki „(...)” Spółka jawna, umorzenie z mocy prawa wskazanych w postępowaniu postanowień egzekucyjnych i zabezpieczających prowadzonych przeciw upadłemu oraz utratę z mocy prawa wykonalności sądowych tytułów wykonawczych i egzekucyjnych, które stanowiły podstawę do prowadzenia takich postępowań; w pkt 22 stwierdzono utratę przedmiotowego tytułu egzekucyjnego w postaci nakazu zapłaty z dnia 14 maja 2002r. sygn. XV Ng2587/99. (...) raty z (...) rat wynikających z układu zostały spłacone, zgodnie z zatwierdzonym układem bezpośrednio do (...)

Postanowieniem wydanym przez Sąd Rejonowy (...) Wydział (...) w dniu 12 października 2006r. sygn. akt X GUp 89/06 stwierdzono zakończenie postępowania upadłościowego toczącego się wobec Spółki jawnej „(...)”.

W dniu 5 lutego 2009r. Sąd Rejonowy (...) (...) Wydział (...) wpisał połączenie spółek „(...)” sp. z o.o. (jako spółki przejmującej) ze Spółką jawną (...). Następnie postanowieniem z dnia 19 marca 2009r. Sąd Rejonowy (...) (...) Wydział (...) wykreślił spółkę „(...)” Spółka jawna z Krajowego Rejestru Sądowego.

Postanowieniem z dnia 31 marca 2009r. Sąd Rejonowy (...) w W.-Sąd Gospodarczy-(...)Wydział (...) uchylił układ zawarty w dniu 2 września 2005r. w postępowaniu upadłościowym „(...)” Spółka jawna oraz zmienił sposób prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku dłużnika. W dniu 10 czerwca 2009 r. Sąd Rejonowy (...) w W. - Sąd Gospodarczy - (...)Wydział (...) umorzył postępowanie z uwagi na to, iż spółka „(...)” Spółka jawna przestała istnieć i nie jest już podmiotem prawnym.

W dniu 26 października 2009r. Sąd Rejonowy (...) w W. - Sąd Gospodarczy (...)Wydział (...) uchylił postanowienie z dnia 31 marca 2009r. o uchyleniu układu oraz umorzył postępowanie wywołane wnioskiem Syndyka masy Upadłości (...) S.A. w Z. o uchylenie układu zawartego w postępowaniu upadłościowym „(...)” Spółka jawna w W..

Wierzytelność objęta przedmiotowym nakazem zapłaty z dnia 14 maja 2002r. została na podstawie umowy z dnia 17 czerwca 2011r. przelana przez pierwotnego wierzyciela na rzecz pozwanego K. S..

Następnie pozwany K. S. wystąpił o nadanie na jego rzecz klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 14 maja 2002r. Postanowieniem z dnia 20 lipca 2011r. Sąd Rejonowy (...) (sygn. akt XV GCo 491/11) nadał klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanemu w dniu 14 maja 2002r. w sprawie o sygn. akt

XV NG 2587/99. Postanowieniem z dnia 24 listopada 2011r. Sąd Okręgowy w W. (...)Wydział (...) oddalił zażalenie A. i S. J. (1) na wskazane wyżej postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności.

W oparciu o powyższy tytuł egzekucyjny wszczęta została przeciwko powodom egzekucja przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) T. K. (sygn. KM 1535/11).

O powyższej zmianie wierzyciela dłużnicy nie zostali powiadomieni. Postanowieniem z dnia 21 października 2011r. Sąd Rejonowy (...) w W. zezwolił „(...)” sp. z o.o. w W. na złożenie do depozytu sądowego comiesięcznych kwot w wysokości 578,90 zł począwszy od 30 sierpnia 2011r. do 30 października 2012r.

Na chwilę wydawania wyroku powodowie spłacili całą, wynikającą z zawartego układu kwotę, tj. 41.680,80 zł wierzycielowi - Syndykowi masy upadłości (...) S.A. w Z.. Postanowieniem z dnia 15 lipca 2013r. Sąd Rejonowy (...) Sąd Gospodarczy (...)Wydział (...) stwierdził wykonanie układu zawartego z wierzycielami w dniu 2 września 2006r. w postępowaniu upadłościowym „ (...)” Spółki jawnej.

Sąd Okręgowy uznał, iż powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Wyjaśnił, iż powodowie jako podstawę prawną wniesionego powództwa wskazali art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Stosownie do treści ww. artykułu dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia, jeżeli:

1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;

2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

W niniejszej sprawie powodowie oparli swoje powództwo na założeniu, że jako współnicy spółki cywilnej (...) przestali być dłużnikami (...) S.A. w Z. z tytułu przysługującej temu podmiotowi wierzytelności od powodów (osób fizycznych) stwierdzonej nakazem zapłaty z dnia 14 maja 2002r., wydanym przez Sąd Rejonowy (...) w sprawie o sygn. akt XV Ng 2587/99 - wobec przekształcenia w 2001r. tejsze spółki w spółkę jawną „(...)”, która na zasadzie sukcesji uniwersalnej miała przejąć wszelkie zobowiązania powodów zaciągnięte w związku z prowadzoną przez nich (w formie spółki cywilnej) działalnością gospodarczą, w tym również dług wynikający z cytowanego wyżej nakazu zapłaty. Spór pomiędzy stronami dotyczył ustalenia, czy istniejąca między powodami spółka cywilna przekształciła się w spółkę jawną, która na zasadzie sukcesji uniwersalnej miała przejąć wszelkie zobowiązania powodów zaciągnięte w związku z prowadzoną przez nich (w formie spółki cywilnej) działalnością gospodarczą - czy też spółka „(...)” powstała jako nowy, oddzielny podmiot.

Sąd Okręgowy wskazał, iż w ustalonym wyżej stanie faktycznym opisane zostały wydane kolejno przez różne sądy orzeczenia. Wszystkie te orzeczenia są prawomocne i wiążą Sąd w niniejszej sprawie. Pierwsze z nich to wydany przez Sąd Rejonowy (...) Sąd Gospodarczy (...)Wydział (...) przedmiotowy tytuł egzekucyjny, w postaci nakazu zapłaty z dnia 14 maja 2002 r. nakazujący zapłatę solidarnie dłużnikom A. J. i S. J. (1) jako współnikom Spółki cywilnej (...) zapłatę na rzecz Syndyka masy upadłości (...) S.A. w Z. kwotę 200.000,- zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 stycznia 1999r.

Kolejne orzeczenie to postanowienie tego samego Sądu Rejonowego (...) w W., (...)Wydział (...) z dnia 3 stycznia 2002 r., którym wpisano spółkę jawną do Krajowego Rejestru Sądowego jako nową spółkę (a nie przekształconą ze spółki cywilnej). Sąd ten potwierdził swoje stanowisko w postanowieniu z dnia 27 maja 2004 r., którym odmówił uzupełnienia wpisu rejestracyjnego spółki jawnej o informację, że powstała w wyniku przekształcenia spółki cywilnej – i w utrzymującym je w mocy postanowieniu z dnia 7 lipca 2004r.

Następnie ten sam Sąd Rejonowy (...) Wydział (...) w ramach postępowania upadłościowego spółki jawnej postanowieniem z dnia 5 października 2006r. stwierdził umorzenie z mocy prawa przedmiotowego tytułu wykonawczego w postaci powyżej opisanego nakazu zapłaty z dnia 14 maja 2002r. i pozbawił go wykonalności. To orzeczenie zostało z kolei wydane w oparciu o założenie, że doszło do skutecznego przekształcenia spółki cywilnej w spółkę jawną i sukcesji generalnej pomiędzy nimi. I wreszcie ostatnie orzeczenie tegoż Sądu Rejonowego (...) (...)Wydział (...): postanowienie z dnia 20 lipca 2011r., którym Sąd ten nadał przedmiotowemu (umorzonemu już) tytułowi - nakazowi zapłaty z dnia 14 maja 2002r. – klauzulę wykonalności na rzecz K. S. przeciwko dłużnikom solidarnym A. J. i S. J. (1). W ocenie Sądu I instancji - każde z wymienionych orzeczeń – jako prawomocne – jest wiążące w niniejszej sprawie. Orzeczenia te zdają się opierać na odmiennych (sprzecznych) założeniach: wydział rejestrowy orzekł, że nie doszło do sukcesji uniwersalnej między spółkami cywilną i jawną; wydział upadłościowy traktował spółkę jawną jako sukcesora uniwersalnego spółki cywilnej i umorzył nakaz zapłaty wydany przeciwko powodom; wydział gospodarczy zaś na powrót uważał, że do sukcesji uniwersalnej między spółkami nie doszło i sąd upadłościowy nie mógł orzekać skutecznie o tytule wydanym przeciwko podmiotowi innemu niż upadły – i nadał klauzulę wykonalności temu tytułowi (już wcześniej umorzonemu) na rzecz pozwanego. Możliwa jest też interpretacja taka, jaką przedstawił pozwany w niniejszej sprawie, mianowicie, iż rozpatrywanie wierzytelności spółki cywilnej w postępowaniu upadłościowym spółki jawnej było wynikiem uznania, że spółka jawna przystąpiła do długu już istniejącego. Nie było natomiast wynikiem uznania następstwa prawnego tych podmiotów. Tym samym uległ rozszerzeniu krąg podmiotów odpowiedzialnych, lecz nie nastąpiło zwolnienie od odpowiedzialności A. J. oraz S. J. (1). W ocenie Sądu Okręgowego wysoce wątpliwa jest argumentacja powodów jakoby, mimo umorzenia w dniu 10 czerwca 2009r. postępowania upadłościowego w związku z utratą bytu prawnego przez spółkę jawną „(...)”, układ zawarty z wierzycielami tej spółki nadal funkcjonował i podlegał realizacji przez podmiot powstały w wyniku przekształcenia spółki jawnej „(...)” w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, występującą pod tą samą firmą.

Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że decydujące znaczenie ma tu orzeczenie z 20 lipca 2011r. o nadaniu klauzuli wykonalności – jako późniejsze chronologicznie niż orzeczenia sądu upadłościowego. Nadając przedmiotowemu nakazowi klauzulę wykonalności Sąd ten posiadał już wiedzę o wszystkich wskazanych tu orzeczeniach, także o tym umarżającym przedmiotowy tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty z dnia 14 maja 2002r. Skoro jednak pomimo tego nadał temu nakazowi ponownie klauzulę wykonalności – na rzecz pozwanego, przeciwko powodom – to takie rozstrzygnięcie musi wiązać Sąd w niniejszej sprawie. Sąd nie może pozbawić wykonalności tego nakazu w oparciu o wydarzenie wcześniejsze niż nadanie tej klauzuli i przeanalizowane już przez sąd nadający tę klauzulę. Sąd tamten uznał, że postanowienie umarżające tytuł dotyczy innego podmiotu prawnego niż dłużnicy - wspólnicy spółki cywilnej (...), o której mowa w nakazie zapłaty. Stanowisko to podtrzymał Sąd Odwoławczy – Sąd Okręgowy w W., oddalając zażalenia dłużników na postanowienie z dnia 20 lipca 2011r. Sąd Okręgowy wskazał wtedy, iż Sąd Rejonowy nadający klauzulę na rzecz nowego wierzyciela zasadnie ustalił istnienie tytułu egzekucyjnego oraz przejście uprawnień na rzecz innej osoby. Stanowisko wyrażone przez oba te Sądy jest zbieżne ze stanowiskiem sądu rejestrowego, opiera się bowiem na założeniu, iż nie doszło do przekształcenia spółki cywilnej w spółkę jawną i nie doszło między tymi spółkami do sukcesji uniwersalnej. Sąd nadający klauzulę – a za nim Sąd Odwoławczy – uznał, że skoro nie doszło do przekształcenia spółek, to powodowie A. J. i S. J. (1) nadal ponoszą odpowiedzialność za długi spółki cywilnej.

Sąd I instancji uznał, iż jest tym poglądem związany i podziela go. Nowelizacja kodeksu spółek handlowych dokonana w 2001 roku, której głównym celem było dostosowanie przepisów tego kodeksu do przepisów ustawy o rachunkowości, wprowadziła obligatoryjne przekształcenie spółki cywilnej w spółkę jawną w przypadku spełnienia wymaganych przepisami warunków, w szczególności zgłoszenia, że nowo powstała spółka jawna jest przekształceniem dotychczasowej spółki cywilnej. Tymczasem jak wynika z treści umowy spółki jawnej, a także z postanowień sądu rejestrowego – spółka jawna powstała jako nowa spółka, a nie z przekształcenia spółki cywilnej. Postanowieniem Sądu Rejonowego (...) w W., (...)Wydział (...) wniosek spółki(...)spółka jawna o uzupełnienie /sprostowanie wpisu rejestracyjnego spółki o wpis, że zarejestrowana spółka jawna powstała z przekształcenia spółki cywilnej – został oddalony. W uzasadnieniu postanowienia z dnia 27 maja 2004r. podano, iż wniosek z dnia 28 listopada 2001r. sygn. akt Wa XX Ns Rej. KRS (...) nie zawierał takiego żądania. Tym samym odpis KRS spółki jawnej nie zawiera żadnych informacji, że spółka (...) powstała z przekształcenia innej spółki. Okoliczność tę potwierdza także fakt wystąpienia

przez prezesa tej ostatniej spółki do (...) S.A. w Z. w upadłości z pismem z dnia 4 maja 2004r., zawierającym prośbę o wyrażenie zgody na przejęcie wszelkich długów wobec tych (...) (powstałych w związku z działalnością spółki cywilnej) przez spółkę jawną (...).

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie wyrażonym w postanowieniu z dnia 17 marca 2006r. I ACz 288/06, Apel.- W-wa 2007/2/11, OSA 2008/2/11, długi zaciągnięte przez wspólników spółki cywilnej są nadal długami wspólnymi wspólników, za które odpowiadają solidarnie bez ograniczeń czasowych. Natomiast spółka jawna powstała z przekształcenia spółki cywilnej odpowiada co najwyżej solidarnie ze wspólnikami na podstawie art. 55⁴ k.c., jeżeli wkładem do spółki (art. 25 § 2 k.s.h.) było przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 55¹ k.c. (por. D. Pawłyszczke - Wygaśnięcie odpowiedzialności za długi wspólników przekształconej spółki osobowej. PPH 2004/9/24). Art. 553 § 1 k.s.h. nie może odnosić się do przekształcenia spółki cywilnej, ponieważ nie ma ona zdolności prawnej. Dlatego też wierzyciel może skutecznie domagać się nadania klauzuli wykonalności przeciwko dłużnikom, którymi są wspólnicy spółki cywilnej wymienionym w prawomocnym nakazie zapłaty, jeżeli klauzula taka nie została nadana, jak również może skutecznie wnosić o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi tego dłużnika przy spełnieniu przesłanek określonych w art. 787 k.p.c.

W świetle powyższego w ocenie Sądu I instancji - nawet gdyby przyjąć, iż doszło do przekształcenia spółki cywilnej w jawną, a także dalsze tego następstwa - to i tak pozostają one bez wpływu na odpowiedzialność powodów jako pierwotnych dłużników, a co najwyżej prowadzą do rozszerzenia kręgu podmiotów odpowiedzialnych za spełnienie zobowiązania.

Ponadto dla istnienia zobowiązań powodów wobec pozwanego nie ma znaczenia przebieg postępowania upadłościowego spółki jawnej. Sąd ten nie podzielił w tym względzie poglądu strony powodowej, iż podejmowane w trakcie postępowania upadłościowego prowadzonego wobec „(...)” Spółka jawna czynności takie jak zawarcie z wierzycielami układu, oraz wydanie w następstwie jego zatwierdzenia przez Sąd Rejonowy (...) postanowienia z dnia 5 października 2006 r. o stwierdzeniu utraty z mocy prawa, wykonalności tytułów wykonawczych i egzekucyjnych, odniosły również skutki w zakresie odpowiedzialności powodów. Kwestie te były już przedmiotem rozpoznania sądów obu instancji przy okazji nadawania klauzuli wykonalności na rzecz pozwanego. Sądy te uznały, iż czynności sądu upadłościowego dotyczyły jedynie upadłej spółki jawnej – i nie dotyczyły powodów jako innych niż spółka jawna podmiotów prawnych.

Sąd Okręgowy podkreślił, że niemożność skutecznego oparcia powództwa przeciwegzekucyjnego na podstawie wskazanej przez powodów nie wynika bynajmniej stąd, że zarzut ten mógł być przez powodów podniesiony w zażaleniu na nadanie klauzuli wykonalności na rzecz pozwanego. Podzielił bowiem pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 czerwca 2006 r. (IV CSK 24/2006), że w obecnym stanie prawnym „dłużnik może wnieść powództwo na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. niezależnie od tego, czy skarżył postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności, chociażby można było w drodze zaskarżenia tego postanowienia podnieść te same zarzuty”. Niemożność ta wynika stąd, że powodowie w tamtym postępowaniu już ten zarzut podnieśli – i sądy obu instancji zarzut ten już rozważyły. Nie byłoby słuszne, aby te same argumenty i zarzuty miały być rozważane przez różne sądy najpierw w postępowaniu klauzulowym, a następnie w postępowaniu przeciwegzekucyjnym, a tym bardziej gdyby miało to prowadzić do różnych ocen i rozbieżnych rozstrzygnięć.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd Okręgowy uznał, że powodowie nie wykazali spełnienia przesłanek z art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. Powodowie kwestionowali przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście. Twierdzili, że pomimo zawarcia przez pozwanego umowy przelewu wierzytelności, nie może ona prowadzić do skutecznego prowadzenia egzekucji z przedmiotowego nakazu zapłaty z uwagi na fakt, że wierzytelność z tego tytułu jest realizowana w ramach układu zawartego w postępowaniu upadłościowym „(...)” Spółka jawna w W.. W tej kwestii zasadnicze znaczenie ma niedopełnienie przez powodów formalności przy przekształcaniu spółki cywilnej w jawną, skutkujące, jak wskazano wyżej, brakiem przyjęcia, iż doszło do sukcesji uniwersalnej. Powyższe zaś zaniedbanie powodów nie może obciążać pozwanego.

W ocenie Sądu I instancji powodowie nie wykazali także spełnienia przesłanek z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. W tym zakresie wskazywali oni, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie nie może być egzekwowane, a to z uwagi na fakt, że wierzytelność objęta nakazem zapłaty opisanym w pozwie na skutek przyjęcia układu została odnowiona i w jej miejsce powstała wierzytelność w kwocie 41.680,80 zł rozłożona na (...) raty płatne w odstępach comiesięcznych, która to okoliczność została stwierdzona postanowieniem Sądu Rejonowego(...) z dnia 5 października 2006r. Należy jednak zauważyć, że jak już powyżej wskazano, postępowanie upadłościowe prowadzone wobec „(...)” Spółka jawna w W. zostało umorzone postanowieniem z dnia 10 czerwca 2009r. Z tego względu objęcie wierzytelności układem nie ma znaczenia, gdyż układ – na skutek prawomocnego umorzenia postępowania upadłościowego – przestał obowiązywać. Nadto z treści art. 295 ust. 1 Prawa upadłościowego i naprawczego nie można wywodzić wniosku, że wierzytelność objęta układem po jego prawomocnym zatwierdzeniu wygasa. Z powyższego przepisu wynika jedynie, że z dniem uprawomocnienia się postanowienia zatwierdzającego układ z mocy prawa ulegają umorzeniu postępowania zabezpieczające i egzekucyjne prowadzone przeciwko upadłemu w celu zaspokojenia należności objętych układem, a tytuły wykonawcze lub egzekucyjne, które stanowiły podstawę do prowadzenia takich postępowań, tracą z mocy prawa wykonalność. Postanowienie Sądu Rejonowego (...) z dnia 5 października 2006r. stanowiło zatem jedynie potwierdzenie tego, że wierzytelność objęta nakazem istnieje, ale nie może być podstawą egzekucji komorniczej. Wobec umorzenia postępowania upadłościowego jest to okoliczność prawnie obojętna dla losów niniejszego postępowania.

Zdaniem Sądu I instancji niezasadny jest też argument w postaci przeczenia przez powodów zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności i powoływanie się na treść art. 787¹ k.p.c. Powodowie wywodzą, że wierzytelność objęta nakazem zapłaty powstała w związku z prowadzoną przez nich działalnością w formie spółki cywilnej. Fakt zmiany formy prawnej prowadzonej przez nich działalności gospodarczej zdaniem powodów znajduje przełożenie na zakres ich odpowiedzialności odnośnie wierzytelności objętej tytułem egzekucyjnym opisanym dokładnie w pozwie. W ocenie Sądu I instancji - należy jednak stwierdzić, że w chwili tak powstania ich zobowiązania wynikającego z nakazu zapłaty objętego pozwem, jak i w chwili wydania tego orzeczenia pozostawali współnikami spółki cywilnej, co powodowało ich osobistą odpowiedzialność za zobowiązania powstające w związku z prowadzoną w tej formie działalnością. Ewentualne zmiany formy prawnej tej działalności, mające miejsce już po powstaniu tytułu egzekucyjnego, są okolicznością prawnie obojętną z punktu widzenia odpowiedzialności powodów. Następstwo prawne przejawiające się w przejęciu ogółu praw i zobowiązań nie dotyczy w ocenie Sądu wierzytelności już wymagalnych i co najważniejsze, stwierdzonych tytułem egzekucyjnym skierowanym przeciwko powodom jako osobom fizycznym.

Odnosnie zarzutu powodów z art. 584 k.s.h. Sąd Okręgowy wskazał, iż przyjmując nawet, że nastąpiło skuteczne ewentualne przekształcenie spółki cywilnej w spółkę jawną, to odpowiedzialność współników spółki przekształconej miałyby charakter subsydiarny. W świetle tego zarzut ten pozostaje bez wpływu na odpowiedzialność powodów jako pierwotnych dłużników (wspólników spółki cywilnej).

Wreszcie jako niezasadny Sąd Okręgowy uznał też zarzut powodów o upływie okresu trzech lat od połączenia się spółek „(...)” sp. z o.o. (jako spółki przejmującej) ze spółką „(...)” sp. jawna (jako spółki przejmowanej). W kwestii tego zarzutu wskazywali, że w okresie tym za zobowiązania spółki „(...)” sp. jawna powstałe przed dniem połączenia tj. przed 5 lutym 2009r. powodowie jak współnicy łączącej się spółki jawnej odpowiadali na dotychczasowych zasadach, subsydiarnie wobec wierzycieli tejże spółki, subsydiarnie ze spółką przejmującą „(...)” sp. z o.o. – art. 525 § 1 k.s.h. Po upływie zaś tego okresu tj. 5 lutego 2012r. ich odpowiedzialność wobec wierzycieli wygasła. W ocenie Sądu Okręgowego upływ trzyletniego okresu od daty połączenia „(...)” sp. jawna z „(...)” sp. z o.o. nie może rzutować na kwestię odpowiedzialności powodów w sytuacji, gdy nie jest ona pochodna odpowiedzialności spółki jawnej.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy uznał, że powództwo jest niezasadne i podlega oddaleniu (pkt 2 wyroku). Jednakże z uwagi na fakt, iż część wierzytelności została spłacona – w kwocie 41.680,80 zł - to w tym zakresie tytuł wykonawczy utracił swoją wykonalność. Bez znaczenia pozostaje fakt, iż kwota ta została spłacona poprzednikowi prawnemu pozwanego z masy majątkowej upadłej spółki. Po pierwsze bowiem, powodowie nie zostali powiadomieni

o przelewie wierzytelności i tym samym o zmianie wierzyciela. Po wtóre zaś, wierzytelność objęta przedmiotowym tytułem jest i pozostaje jedna – bez względu na przystąpienie do niej kolejnego dłużnika czy pojawienie się nowego wierzyciela. Spłata części tej wierzytelności przez jednego z dłużników odnosi skutek w stosunku do wszystkich dłużników – także w stosunku do powodów. Spłata do rąk poprzedniego wierzyciela odnosi skutek także w stosunku do nowego wierzyciela – skoro dłużnicy nie zostali powiadomieni o cesji. Powyższe zostało uwzględnione także przez Sąd Rejonowy w postanowieniu z dnia 21 października 2011r. – co uzasadnia orzeczenie jak w pkt 1 wyroku.

O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.

Od powyższego wyroku apelację wniosły obydwie strony, przy czym apelacja powodów została cofnięta i postępowanie w tym zakresie umorzone.

Pozwany wniósł apelację zaskarżając wyrok w części w jakiej powództwo uwzględniono w zakresie szerszym niż co do kwoty 30 000 zł tytułem należności głównej oraz 11 680, 80 zł tytułem części odsetek ustawowych (5%) liczonych od kwoty 200 000 zł od dnia 30 stycznia 1999r. do 29 października 2004r. oraz co do punktu III.

Podniósł następujące zarzuty:

1. naruszenie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 325 k.p.c. poprzez uznanie, iż tytuł wykonawczy opisany w punkcie I wyroku winien być pozbawiony wykonalności w zakresie szerszym niż co do kwoty 30 000 zł co do należności głównej oraz co do kwoty 11 680,80 zł tytułem odsetek, gdyż z zebranego materiału dowodowego wynika, iż powodowie przekazali łącznie kwotę 41 680,80 zł;
2. naruszenie art. 316§1, art. 325, art. 326§3 oraz art. 328§2 k.p.c. poprzez sprzeczność sentencji wyroku z jego uzasadnieniem, gdyż w świetle motywów wyroku opisany w punkcie I tytuł wykonawczy winien być pozbawiony wykonalności najwyżej co do kwoty 41 680,80 zł, a nie ponad tę kwotę,
3. naruszenie art. 100 zd.1 k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie,
4. naruszenie art. 102 k.p.c. poprzez jego niezasadne zastosowanie;
5. błąd w ustaleniach faktycznych przejawiający się przyjęciem, iż na chwilę wydania wyroku powodowie spłacili wierzycielowi całą wynikającą z układu kwotę, gdy tymczasem wpłaty dokonali nie powodowie, lecz powstała z przekształcenia spółki jawnej spółka z o.o., a kwota wynikająca z układu nie została w całości spłacona, bowiem oprócz wierzytelności zredukowanej do kwoty 41 680,80 zł układem objęte są także z mocy prawa dalsze odsetki po dniu ogłoszenia upadłości, które nigdy nie zostały spłacone (art. 272 prawa upadłościowego i naprawczego).

Pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – co do przekazanej wierzycielowi kwoty 30 000 zł tytułem należności głównej i co do kwoty 11 680,80 zł tytułem części odsetek oraz zmianę punktu III wyroku poprzez zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kwoty 7 777,62 zł tytułem kosztów procesu.

Powodowie wnosili o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja strony pozwanej jest uzasadniona w przeważającej części. Sąd Apelacyjny podziela co do zasady ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego, jak i w znacznej części ich ocenę prawną, jednak z uwagi na rozbieżność między treścią rozstrzygnięcia a jego uzasadnieniem, zarzuty apelacji należy uznać za trafne.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do spornych kwestii w niniejszej sprawie, należy wskazać, iż Sąd Apelacyjny podziela ustalenie faktyczne Sądu Okręgowego, iż nie doszło do przekształcenia spółki cywilnej w spółkę jawną w trybie art. 26 ust. 4 k.s.h. w brzmieniu obowiązującym w tej dacie. Sam fakt, iż wspólnicy spółki cywilnej mieli taki zamiar, nie oznacza, że został on zrealizowany, zawarta następnie umowa spółki jawnej powoływała bowiem nowy

podmiot, a nie przekształcała poprzedni, również we wniosku o wpis do KRS-u nowego podmiotu nie zaznaczono, iż doszło do przekształcenia spółki cywilnej w jawną. Powodowie wnosili o sprostowanie wpisu do KRS-u w tej kwestii, ale ostatecznie ich wniosek został prawomocnie oddalony. Sam fakt przejęcia numeru regon czy restrukturyzacji zobowiązań publicznoprawnych nie jest wystarczający do uznania, iż miało miejsce takie przekształcenie.

Jednakże niezależnie od powyższego należy wskazać, iż zgodnie z art. 864 k.c. za zobowiązania spółki (cywilnej) wspólnicy odpowiadają solidarnie. Jest to odpowiedzialność zarówno majątkiem wspólnym wniesionym do spółki, jak i majątkiem osobistym. Jak się wskazuje w literaturze - przepisy kodeksu spółek handlowych nie określają zasad odpowiedzialności za zobowiązania spółki cywilnej po jej przekształceniu w spółkę jawną. Nie reguluje jej w szczególności wprost art. 26 § 5 k.s.h. dotyczący skutków przekształcenia, zgodnie z którym wszystkie prawa i obowiązki stanowiące majątek wspólny wspólników przysługują od chwili przekształcenia spółce jawnej. Obowiązki, o których mowa w tym przepisie, to wspólne zobowiązania wspólników. Przy takim założeniu stają się one zobowiązaniami spółki, co oznacza, że odpowiedzialność za nie powinna ponosić spółka przekształcona swoim majątkiem oraz wspólnicy solidarnie ze spółką (art. 22 § 2 k.s.h.). Jednakże z uwagi na to, że powstały one przed wpisem spółki do rejestru, nie dotyczy ich subsydiarna odpowiedzialność wspólników (art. 31 § 3 k.s.h.), co oznacza, że wspólnicy odpowiadają za nie pierwszorzędnie. Przy takiej interpretacji wierzyciel może się zaspokoić z majątku spółki (dotychczas majątku wspólnego) oraz z majątków indywidualnych wspólników. Brak jest natomiast podstaw, by w razie przekształcenia spółki cywilnej w spółkę jawną stosować art. 584 oraz 574 k.s.h. W przypadku przekształcenia w spółkę osobową zgodnie z art. 584 k.s.h. za zobowiązania spółki powstałe przed dniem przekształcenia wspólnicy odpowiadają na dotychczasowych zasadach przez okres trzech lat, licząc od tego dnia. Natomiast w razie przekształcenia w spółkę kapitałową w świetle art. 574 k.s.h. za zobowiązania spółki powstałe przed dniem przekształcenia wspólnicy odpowiadają na dotychczasowych zasadach, solidarnie ze spółką przekształconą, przez okres trzech lat, licząc od tego dnia. Przepisy art. 574 i 584 k.s.h. mogłyby mieć zastosowanie jedynie w razie przekształcenia spółki cywilnej w inną niż spółka jawna spółkę handlową, gdyż tylko do tego przekształcenia stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące przekształcenia spółki jawnej w inną spółkę handlową. Jednakże i w tych przypadkach do skutków przekształcenia stosuje się art. 26 § 5 k.s.h. (art. 551 § 3 k.s.h.), co oznacza, że art. 574 i 584 k.s.h. nie znajdują zastosowania (tak A. Kidyba w Komentarzu do art. 875 k.c. teza 16 LEX, oraz Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z 22 listopada 2013r. I ACa 86/13). Podzielając powyższy pogląd należy wskazać, iż nawet w przypadku uznania, iż doszło do przekształcenia spółki cywilnej w spółkę jawną, wspólnicy tej spółki nadal ponoszą odpowiedzialność za zobowiązania spółki cywilnej. Taki też pogląd wyraził Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 18 grudnia 2014r/ VI ACa 120/14 dotyczącym innego sporu między tymi samymi stronami.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego zasadne jest przyjęcie, iż w niniejszej sprawie spółka jawna nabyła przedsiębiorstwo spółki cywilnej i na podstawie art. 55⁴ k.c. (poprzednio art. 526 k.c.) odpowiadała solidarnie ze zbywcą za jej zobowiązania; jak wynika z wyjaśnień sędziego komisarza (k. 274 akt) w postępowaniu upadłościowym uznano, iż przystąpiła do długów spółki cywilnej. Zgodnie z art. 291 prawa upadłościowego i naprawczego w wersji obowiązującej w dacie zawarcia układu - układ nie narusza praw wierzyciela wobec poręczyciela upadłego oraz współdłużnika upadłego ani praw wynikających z hipoteki, zastawu, zastawu rejestrowego i hipoteki morskiej, jeżeli były one ustanowione na mieniu osoby trzeciej.

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż w postępowaniu upadłościowym wierzytelności nie muszą być stwierdzone tytułami wykonawczymi, bowiem Sąd upadłościowy samodzielnie ustala listę wierzytelności, która jest tytułem egzekucyjnym. Postanowienie wydane przez Sąd upadłościowy o stwierdzeniu utraty z mocy prawa wykonalności sądowych tytułów wykonawczych i egzekucyjnych miało jedynie deklaracyjny charakter i nie mogło dotyczyć innych stron niż objęte układem, wobec czego nie odniosło skutku wobec powodów jako osób fizycznych. Zgodnie z art. 295 prawa upadłościowego i naprawczego w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania przedmiotowego postanowienia - z dniem uprawomocnienia się postanowienia zatwierdzającego układ z mocy prawa ulegają umorzeniu postępowania zabezpieczające i egzekucyjne prowadzone przeciwko upadłemu, a nie osobom trzecim. W świetle art. 366 k.p.c. wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami. Tę samą zasadę należy odnieść do orzeczeń

wydawanych w toku postępowania układowego czy upadłościowego. Powodowie nie byli stroną postępowania układowego, wobec czego wydane w tym postępowaniu orzeczenia nie mogą być wobec nich wiążące.

Co do zasady w doktrynie i orzecznictwie wskazuje się, iż powództwo z pkt 1 § 1 art. 840 k.p.c. umożliwia dłużnikowi merytoryczną obronę przed egzekucją, natomiast uchybienia formalne popełnione przez sąd w toku postępowania co do nadania klauzuli wykonalności dłużnik może zwalczać w drodze – dostosowanego do tego – zażalenia (uchwała SN z dnia 17 kwietnia 1985r., III CZP 14/85, OSNCP 1985, nr 12, poz. 192). Jednakże współcześnie w judykaturze Sądu Najwyższego wskazuje się, że dłużnik może wnieść powództwo na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. niezależnie od tego, czy skarżył postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności, choćby można było w drodze zaskarżenia tego postanowienia podnieść te same zarzuty (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2006 r., IV CSK 24/06; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2012r. II CSK 760/11 LEX nr 1215616). Nie stoi temu na przeszkodzie merytoryczny charakter obrony przed egzekucją, jaką daje dłużnikowi powództwo z art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. W uchwale z dnia 28 października 2010 r. (III CZP 65/10, OSNC 2011/3/27) Sąd Najwyższy podkreślił, że podstawowe funkcje postępowania klauzulowego polegają na sprawdzeniu, czy tytuł egzekucyjny spełnia wymagania przewidziane dla danego rodzaju tytułów egzekucyjnych oraz zagadnień o charakterze materialnoprawnym. Należy do nich ustalenie podmiotowego i przedmiotowego zakresu egzekucji oraz zbadanie czy wystąpiło zdarzenie, od którego uzależnione jest wykonanie tytułu egzekucyjnego. Ustalenie podmiotowego zakresu egzekucji obejmuje badanie następstwa prawnego. Przejście praw lub obowiązku stanowiące „zdarzenie” w rozumieniu art. 841 k.p.c. może być przedmiotem badania zarówno w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności, jak i w ramach powództwa opozycyjnego. Ustawodawca zezwala na taką podwójną kontrolę, przy czym Sąd rozpoznający powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego nie jest związany poglądami wyrażonymi w uzasadnieniu postanowienia rozpoznającego zażalenia na nadanie klauzuli wykonalności co do kwestii przesłanek wskazanych w art. 840 k.p.c., wiążąca jest jedynie sentencja orzeczenia. Niezależnie jednak od poglądu wyrażonego przez Sąd Okręgowy co do związania poglądami wyrażonymi w uzasadnieniu postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności, Sąd ten dokonał również merytorycznej oceny wskazanych przez powodów przesłanek powództwa przeciwegzekucyjnego i ostatecznie ocenę tę należy w niniejszej sprawie podzielić.

W szczególności Sąd Apelacyjny podziela ocenę Sądu Okręgowego, iż nie ma w niniejszej sprawie zastosowania art. 26§4 k.s.h. i art. 584 k.s.h., zaś zawarty przez spółkę jawną układ z wierzycielami nie miał wpływu na samą odpowiedzialność powodów jako współników spółki cywilnej. Natomiast częściowa spłata wierzytelności w wyniku zawartego układu ma wpływ na wysokość zobowiązania powodów wynikającą z przedmiotowego nakazu zapłaty, w tym znaczeniu, że powoduje jego częściowe wygaśnięcie wskutek zapłaty. Również częściowe wykonanie zobowiązania przez kolejny podmiot –(...) Spółkę z o.o. prowadzi do jego wygaśnięcia w tej części, co uzasadnia częściowe pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności na podstawie art. 840§1 pkt 2 k.p.c.

Jak już wyżej wskazano - między treścią rozstrzygnięcia Sądu I instancji a jego uzasadnieniem zachodzi niespójność, którą zresztą zauważył sam Sąd I instancji usiłując sprostować wydany wcześniej wyrok. Skoro doszło do spłaty przedmiotowej wierzytelności w kwocie 30 000 zł tytułem należności głównej oraz 11 680,80 zł tytułem odsetek, to zasadne jest pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności co do tej kwoty, a nie ponad tę kwotę. Przedmiotowy tytuł wykonawczy stanowił, iż powodowie mają zapłacić kwotę 200 000 zł wraz odsetkami, a według treści wyroku Sąd pozbawił tytuł wykonawczy wykonalności ponad 30 000 zł, a zatem co do kwoty 170 000 zł tytułem należności głównej i odsetek ponad kwotę 11 680,80 zł. Strona pozwana zaskarżając jedynie pkt I wyroku wskazała jako wartość przedmiotu zaskarżenia 170 000 zł, a jednocześnie wnioski apelacyjne zostały tak sprecyzowane, że pozwany w ramach zaskarżonej części orzeczenia wyrażał zgodę na częściowe pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, tj. co do kwoty 30 000 zł tytułem należności głównej oraz co do części odsetek. W istocie zatem w ramach zaskarżonej części wyroku, tj. jego pkt I, apelację pozwanego należało uwzględnić co do kwoty 140 000 zł, przyjmując, iż niezaskarżony pkt II wyroku Sądu Okręgowego dotyczył pozostałej części roszczenia ponad te kwoty. Z tego też powodu oddalono apelację pozwanego w pozostałej części.

Odnosząc się do zarzutów związanych z naruszeniem art. 102 k.p.c. należy wskazać, iż zastosowanie tego przepisu może mieć miejsce jedynie wyjątkowo. W przepisie tym określone zostały przesłanki, których zaistnienie warunkuje

możliwość obciążenia strony przegrywającej jedynie częścią kosztów albo nieobciążania jej w ogóle tymi kosztami. Obejmują one wystąpienie w sprawie wypadków szczególnie uzasadnionych, które powodują, że zasądzenie kosztów na rzecz wygrywającego przeciwnika w całości, a nawet w części, byłoby sprzeczne z powszechnym odczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego. Zalicza się do tych „wypadków” okoliczności związane z przebiegiem postępowania, jak charakter dochodzonego roszczenia, jego znaczenie dla strony, przedawnienie roszczenia, subiektywne przekonanie o zasadności roszczenia wsparte na obiektywnych podstawach, które jednak doznaje osłabienia w postępowaniu apelacyjnym. Do warunków leżących poza procesem należy sytuacja majątkowa i życiowa strony. W ocenie Sądu Apelacyjnego takie okoliczności nie zostały wykazane w niniejszej sprawie. Orzeczenia wydawane w postępowaniu upadłościowym dotyczyły innego podmiotu tj. spółki jawnej, a nie osobiście powodów. Mieli oni świadomość osobistej odpowiedzialności za zobowiązania spółki cywilnej, wiedzieli, iż nie dokonali prawidłowo przekształcenia spółki cywilnej w jawną i znali konsekwencje z tym związane. Rozstrzygnięcie o kosztach winno zatem odpowiadać treści art. 100 k.p.c., a powodowie winni ponieść 85% łącznych kosztów procesu poniesionych przez obydwie strony.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 385 i 386§1 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. biorąc pod uwagę, iż pozwany wygrał postępowanie apelacyjne w 82% w stosunku do wskazanej wartości przedmiotu sporu.